

Yrkande Miljöpartiet Vänsterpartiet
Feministiskt Initiativ
2022-04-12

Yrkande angående – Rapport om unga hbtqi-personers villkor i skolan - ”Det är ingen temadag att vara hbtq – det är man året om”.

Förslag till beslut

I nämnden:

1. Förvaltningen ska återkomma med en redogörelse för hur den planerar att omhänderta resultat och rekommendationer från Rapport om unga HBTQI-personers villkor i skolan - ”Det är ingen temadag att vara hbtq – det är man året om” och jämföra dessa med det pågående arbete som bedrivs inom förvaltningen för närvarande.

Yrkandet

I rapporten om unga HBTQI-personers villkor i skolan - ”Det är ingen temadag att vara hbtq – det är man året om” som stadsledningskontoret tagit fram på uppdrag av kommunfullmäktige framkommer det att mycket mer behöver göras för att säkerställa likvärdighet och inkludering samt förbättra villkoren i skolan för elever som bryter mot samhällets normer för könsidentitet, könsuttryck och sexualitet.

Skolan har en central plats i barn och ungas liv och trygghet är en viktig förutsättning för att elever på bästa sätt ska kunna tillgodogöra sig undervisningen. Rapporten visar att ungefär en av fyra elever med HBTQI-identitet upplever sig otrygga i skolan. Motsvarande siffra i resultatet från de befintliga elevenkäterna från 2021 är däremot ungefär en av tio elever. Detta tyder på att elevenkäten behöver omarbetas så att analyser utifrån diskrimineringsgrunderna kan göras på ett tillförlitligt sätt.

Rapporten visar också att drygt en fjärdedel uppger att de inte kan vara öppna med sin HBTQI-identitet i skolan. 49 procent uppger att de har blivit dåligt behandlade i skolan på grund av könsuttryck, 47 procent har erfarenhet av att de själva eller någon de känner har blivit dåligt behandlad på grund av sexuell läggning och 43 procent har erfarenhet av att bli dåligt behandlad utifrån könsidentitet. Detta tyder på en hög grad av utsatthet. Denna höga grad återfinns dock inte i grundskoleförvaltningens respektive utbildningsförvaltningens statistik över anmälningar om diskriminering och kränkande behandling mot elever kopplat till dessa diskrimineringsgrunder.

Rapporten visar också hur den osynliga heteronormen påverkar villkoren i skolan och har negativa konsekvenser för HBTQI-elever. En stor del av detta beror på det som i

rapporten kallas för den heteronormativa obetänksamheten - okunskap och omedvetenhet om normers påverkan och konsekvenser snarare än en uttalad illvilja. Rapporten visar till exempel att lärare ofta har för lite kunskap och att elever får rollen som utbildare. Men parallellt med den heteronormativa obetänksamheten återfinns också beskrivningar av ett heteronormativt motstånd- ett motstånd som bygger på aktiva och medvetna handlingar ofta utifrån negativa värderingar och föreställningar om HBTQI-personer.

För att säkerställa en trygg och inkluderande skola måste den heteronormativa obetänksamheten och det heteronormativa motståndet synliggöras och hanteras. För att det ska vara möjligt behöver bland annat kunskaperna om HBTQI öka. Rapporten föreslår flera framåtsyftande rekommendationer och vi vill därför att förvaltningen ska återkomma med en redogörelse för hur den planerar att omhänderta resultat och rekommendationer från Rapport om unga HBTQI-personers villkor i skolan - ”Det är ingen temadag att vara hbtq – det är man året om”.

Från 1 juli 2022 anger läroplanerna att all personal i skolan ska ha ett normmedvetet förhållningssätt. För att detta ska vara möjligt behöver all skolpersonal ha kunskaper om HBTQI, men också om hur de kan arbeta med undervisning och bemötande med utgångspunkt i ett normmedvetet förhållningssätt.

Det behövs ett långsiktigt arbete för att höja medarbetarnas kompetens för att bättre kunna möta HBTQI-personers behov. Göteborgs stads HBTQ-råd framhåller normkritisk kompetens som ett av de högst prioriterade utvecklingsområdena för att staden ska kunna erbjuda likvärdig service och likvärdiga tjänster.

I Göteborg Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor År 2017 – 2021 finns ett antal åtgärder som syftar till att nå mål inom området kompetens. Bland annat ska det säkerställas att normkritik ingår i stadens introduktionsutbildningar, att normmedvetet ledarskap ingår i det ordinarie utbudet av ledarskapsutbildningar.

Pilotmodellen ”Normmedvetet arbetssätt” som genomfördes under två år för att säkerställa ett likvärdigt bemötande av äldre oavsett dennes sexuella läggning, könsidentitet eller könsuttryck möttes av stort intresse. Pilotmodellen arbetades fram tillsammans med personal som arbetar inom stadens äldreomsorg. Modellen skulle innebära ett långsiktigt arbete för att höja personalens normkritiska kompetens och bättre möta äldre hbtqi-personers behov. Målet med pilotmodellen var att höja den normmedvetna/normkritiska kompetensen hos alla i verksamheten samt att möjliggöra ett systematiskt och långsiktigt arbetssätt där denna kompetens skulle tas om hand. Pilotmodellen är avslutad och i utvärderingen av projektet konstaterades att det finns stor variation gällande hur långt olika verksamheter kommit med införandet av ett normmedvetet arbetssätt men att det är tydligt att ingen ännu var i mål. Det konstaterades också att modellen förutsätter ett fortsatt systematiskt och kontinuerligt arbete för att säkerställa normmedvetenhet i verksamheten.

Regionen har tidigare genomfört HBTQ-diplomering av Göteborgs Stads verksamheter, något som inte görs sedan 2017. För de verksamheter som redan är diplomerade av regionen erbjuder regionen så kallade ”catch up”-utbildningar. Regionen uppger att ”catch up”-utbildningen är ett sätt för nyanställda att få tillgång till den kunskap som verksamheten redan fått. Den är däremot inte tänkt att hålla verksamheten uppdaterad.

Efter arbetet med pilotmodellen tror vi att det finns mycket bra kompetens i stadens verksamheter, men det är viktigt att denna kompetens finns och nyttjas i hela staden. Vi vill därför att förvaltningen ska återkomma med en lägesbild av arbete med HBTQI-frågor i förvaltningens verksamhet och av vilken HBTQI-kompetens som finns i förvaltningens verksamheter.

Detta pekar på att trygghet måste förstås utifrån en större medvetenhet om hur exempelvis diskrimineringsgrunderna påverkar villkoren för olika minoritetsgrupper.